

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 19 marca 2015 r. wydanym w sprawie o sygn. akt V RC 2/14 z powództwa małoletniego M. B. reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową E. B. przeciwko T. B. o podwyższenie alimentów Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi V Wydział Rodzinny i Nieletnich alimenty zasądzone od pozwanego T. B. na rzecz M. B. w kwocie po 600 zł miesięcznie wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 5 lipca 2013 r. wydanym w sprawie o sygn. akt (...) podwyższył z dniem 1 stycznia 2014 r. do kwoty po 800 zł miesięcznie płatne w terminie do 10 dnia każdego miesiąca do rąk matki dziecka- E. B. oraz nakazał pobrać od pozwanego T. B. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi kwotę 120 zł tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu i nadał wyrokowi w punkcie 1 rygor natychmiastowej wykonalności. (wyrok- k. 151).

Sąd Rejonowy poczynił następujące ustalenia faktyczne:

Wyrokiem Sądu Okręgowego w(...) wydanym w dniu 5 lipca 2013 r., wydanym w sprawie o sygn. akt (...) zostało rozwiązane przez rozwód małżeństwo E. B. i T. B.. Sąd zasądził od T. B. na rzecz małoletniego syna stron, alimenty w kwocie po 600 zł miesięcznie. Ojciec dziecka zobowiązał się ponadto do partycypowania w kosztach związanych z uprawianiem sportu przez syna oraz w kosztach wyjazdów letnich i zimowych dziecka.

Obecnie, małoletni powód mieszka z matką w mieszkaniu kupionym na kredyt. Mieszkają w nim od lutego tego roku. Do lutego tego roku, matka wraz z dzieckiem zamieszkiwała w mieszkaniu przy ul. (...) w Ł., gdzie wcześniej mieszkała jeszcze będąc w związku małżeńskim z pozwanym. E. B. ponosiła wówczas opłaty mieszkaniowe w kwocie po 480 zł miesięcznie. Obecnie czynsz w nowym mieszkaniu będzie wynosił około 400 zł. Rata kredytu na mieszkanie wynosi 100 zł.

Małoletni M. B. uczęszcza do gimnazjum. Wyprawka w tym roku szkolnym kosztowała 400 zł. Pozwany nie dokładał się do podręczników. Ponadto, małoletni chodzi obecnie na dodatkowe lekcje angielskiego raz w miesiącu co kosztuje matkę dziecka 100 zł miesięcznie. Sporadycznie też syn ma korepetycje z matematyki i chemii i wówczas jest to kwota 30 zł za godzinę.

Wydatki związane z uprawianiem przez małoletniego sportu – piłki nożnej to 100 zł miesięcznie- składka klubowa, odzież sportowa i buty to: 100 zł koszulka, spodenki 70 zł, buty 200 zł. Przy czym musi mieć dwie pary korek na boisko i na halę. W tej chwili matka wozi i przywozi syna na treningi.

Powód jest alergikiem. W sezonie pylenia przyjmuje leki, które kosztują 50 zł miesięcznie. Leki przyjmuje od kwietnia do lipca. Ponadto, ma leczone zęby gdzie wizyta u dentysty kosztuje od 50 do 100 zł, raz na dwa trzy miesiące.

E. B. utrzymuje też samochód marki T. (...) rocznik (...) Opłaca ubezpieczenie OC rocznie 400 zł. Paliwo miesięcznie kosztuje ją około 400 zł.

Na środki czystości i kosmetyki dla syna, przedstawicielka ustawowa przeznacza miesięcznie około 70 zł. Ostatnio za obuwie zapłaciła 56 zł, za spodnie 80 zł, koszulki 25 zł, kurtka zimowa kosztowała 149 zł. Opłaca też telefony komórkowe, swój i syna, w kwotach po 31 zł miesięcznie.

Latem małoletni był na obozie, który opłaciła matka w kwocie 1400 zł. Pozwany nie zabrał syna nigdzie na wakacje.

Matka dziecka pracuje jako księgowa z wynagrodzeniem 3283 zł jeśli otrzymuje nagrodę. Podstawa wynagrodzenia to kwota 3000 zł brutto ((...),72 netto). Przedstawicielka ustawowa, żeby otrzymać wyższe wynagrodzenie musi zostawać dłużej w pracy i więcej pracować. W styczniu otrzymała wynagrodzenie w kwocie 2700 zł.

Po opłaceniu wszystkich stałych świadczeń i raty kredytu, matce dziecka zostaje 1800 zł wraz alimentami na syna.

Pozwany nie partycypuje w kosztach utrzymania dziecka ponad kwotę alimentów, które płaci z dołu. Od dziadków ojczystych, małoletni dostał w grudniu 200 zł.

Przedstawicielce ustawowej pomaga jej matka. Zaprasza na obiady. Daje też wnukowi czasami kieszonkowe.

Matka dziecka jest pod opieką poradni hematologicznej. Stwierdzono u niej leukopenię.

E. B. w 2013 r. osiągnęła dochód 43 991,78 zł, a w 2014 r. 50.786,78 zł.

Pozwany obecnie przebywa i pracuje za granicą w Niemczech, od września 2014 r. Od tamtej pory był w Polsce dwa razy. Prawdopodobnie pracuje na lotnisku w M. przy rozładunku. Tam opłaca też mieszkanie, które wynajmuje wspólnie z innymi osobami.

Pozwany pozostawał bez pracy w 2013 r. Obecnie jest zarejestrowany od 25.06.2014 r. jako bezrobotny.

W 2013 r., pozwany zamieszkiwał wraz z synem i byłą żoną.

Za 2013 r., pozwany wykazał przychód w wysokości 18.176,00 zł; koszty uzyskania przychodu 17.655,62 zł.

Sąd Rejonowy wskazał, iż w niniejszej sprawie należało dokonać porównania sytuacji stron z okresu kiedy orzeczono rozwód z sytuacją obecną.

Sąd dokonał ustaleń faktycznych w oparciu o złożone w sprawie dokumenty oraz przesłuchanie strony powodowej.

Sąd pominął dowód z zeznań pozwanego. Pozwany nie stawił się na rozprawę. Wezwanie zostało odebrane przez awizo. Nie wskazał jednocześnie innego adresu do doręczeń, przy czym został pouczone przy pierwszym wezwaniu (k.21) o konieczności poinformowania Sądu o każdorazowej zmianie adresu. Na pierwszej rozprawie stawił się. Została ona odroczone jak również następna z powodu choroby pełnomocnika pozwanego. Jednocześnie, pozwany nie poinformował swojego pełnomocnika jak również Sądu o wyjeździe za granicę. Jego nieobecność nie mogła wobec tego zostać usprawiedliwiona.

Sąd oddalił wniosek o przesłuchanie świadka A. W. z uwagi na to, że wniosek ten był spóźniony, a pełnomocnik pozwanego był zobowiązany do wskazania wszystkich wniosków dowodowych, pod rygorem ich pominięcia w toku dalszego postępowania, postanowieniem z dnia 1 lipca 2014 r.

Mając na względzie powyższe, wskazując na treść przepisów art. 138 krio, Sąd Rejonowy uznał, że powództwo jest w całości zasadne i podwyższył alimenty należne od pozwanego na rzecz małoletniego syna do kwoty po 800 zł miesięcznie.

Sąd I instancji podkreślił, że od chwili poprzedniego uregulowania obowiązku alimentacyjnego pozwanego, sytuacja małoletniego uległa pewnym istotnym zmianom, jak również sytuacja pozwanego. Sąd Rejonowy wskazał, że małoletni korzysta obecnie z korepetycji i lekcji angielskiego, zaś ojciec dziecka zobowiązywał się do opłacania składki klubowej za treningi syna, lecz tego nie robi. Na matce dziecka w całości spoczywa obowiązek osobistych starań o jego wychowanie. Ona też dokłada wszelkich starań by więcej pracować i więcej zarabiać, żeby utrzymać siebie, syna i opłacić wszystkie świadczenia. Ojciec dziecka, poza alimentami, nie dokłada się do jego utrzymania ani też nie wychowuje go. Sąd meriti podkreślił, iż pozwany pracuje zawodowo w tej chwili, a podczas sprawy rozwodowej był bezrobotny. Co prawda jest nadal zarejestrowany jako bezrobotny jednak przebywa i pracuje za granicą, co potwierdziła również jego matka, zeznająca w charakterze świadka. Trudno ocenić sytuację materialną pozwanego, ponieważ nie stawił się w sądzie, pomimo rygору pominięcia dowodu z jego zeznań. Sąd Rejonowy podniósł, iż podjęcie pracy zarobkowej jest istotną zmianą na lepsze w sytuacji pozwanego.

Powyższe orzeczenie w dniu 18 maja 2015 r. pełnomocnik pozwanego zaskarżył apelacją w całości. Skarżący zarzucił rozstrzygnięciu:

I . naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

- art. 135 § 1 k.r.o. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i nie wzięcie przez Sąd I Instancji pod uwagę, iż zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych, a przede wszystkim rzeczywistych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Sąd I Instancji, nie miał możliwości wzięcia zgodnie z art. 135 k.r.o. pod uwagę w przedmiotowej sprawie możliwości zarobkowych i finansowych pozwanego, bowiem nie dysponował w tym zakresie żadnymi wiarygodnymi i pewnym materiałem dowodowym.
- art. 138 k.r.o. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, iż w przedmiotowym stanie faktycznym, doszło do zmiany stosunków, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynikało aby potrzeby małoletniego powoda uległy zwiększeniu, ani tym bardziej brak było jakichkolwiek dowodów na to, iż sytuacja pozwanego uległa, jak określił Sąd I Instancji istotnej poprawie.

II . naruszenie prawa procesowego, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a to:

- art. 217 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie wniosków dowodowych złożonych na rozprawie w dniu 5 marca 2015 roku. Sąd oddalił wnioski dowodowe w postaci przesłuchania pozwanego- T. B. oraz kolejny - wniosek w postaci zeznań świadka A. W., oba wnioski były zgłoszone na okoliczność kluczową dla zasadności przedmiotowego postępowania, a mianowicie - dla stwierdzenia sytuacji finansowej pozwanego, ustalenia czy pracuje on za granicą i ewentualnie jakie otrzymuje wynagrodzenie.
- art. 233 k.p.c. polegające na przekroczeniu granic swobodnego uznania sędziowskiego przy ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, poprzez jednostronną jego ocenę i ustalenie, iż od chwili poprzedniego uregulowania obowiązku alimentacyjnego pozwanego, sytuacja małoletniego uległa pewnym istotnym zmianom, jak również sytuacji pozwanego, podczas gdy ani po stronie pozwanego do zmian w zakresie potrzeb nie doszło, a sytuacji majątkowej pozwanego Sąd I Instancji nie miał możliwości ustalić, bowiem dysponował, w tym zakresie szczątkowym materiałem dowodowym, którego nie zdecydował się rozszerzyć.

III. niewłaściwą i błędną ocenę stanu faktycznego - polegającą na przyjęciu, iż sytuacja finansowa pozwanego uległa istotnej poprawie, podczas gdy w świetle zebranego skromnego materiału dowodowego, nie sposób ustalić, czy sytuacja majątkowa pozwanego uległa poprawie. Sąd na podstawie zeznań matki pozwanego, która sporadycznie kontaktuje się z synem telefonicznie, ustalił, z uwagi na to, iż pozwany pracuje za granicą, to jego sytuacja finansowa uległa znacznej poprawie. Mimo, iż nie było żadnego potwierdzenia, czy pozwany rzeczywiście pracuje za granicą, czy i jakie otrzymuje wynagrodzenia, gdzie mieszka. Te wszystkie okoliczności, są w sprawie niejasne, zatem ustalenia Sądu I Instancji w tym zakresie, są niepotwierdzone żadnym wiarygodnym dowodem, bowiem świadek - H. B. zeznając, wielokrotnie powtarzała, że nie wie ile syn zarabia, gdzie pracuje i co dokładnie robi, oraz że syn sporadycznie się z nią kontaktuje, zatem nie miała wiedzy na temat aktualnej sytuacji majątkowej pozwanego.

Mając na względzie powyższe, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów procesu oraz postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego, bądź ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu orzeczenia kosztów procesu oraz postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego. (apelacja- k. 161-164).

W odpowiedzi na apelację z dnia 20 lipca 2015 r. przedstawicielka ustawowa małoletniego M. B. wniosła o oddalenie apelacji w całości. (pismo procesowe- k. 185-187).

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 29 października 2015 r. pełnomocnik pozwanego apl. adw. M. P., z upoważnienia adw. D. M. poparła złożoną apelację i wniosła o zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa adwokackiego,

przedstawicielka ustawowa małoletniego wniosła o oddalenie apelacji. (protokół rozprawy z dnia 29 października 2015 r.- 00:01:54, 00:02:25).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie i podlega oddaleniu.

Podstawę żądania ustalenia zmiany zakresu obowiązku alimentacyjnego stanowi przepis art. 138 krio, zgodnie z którym w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zmniejszenie, zwiększenie wysokości lub ustalenie wygaśnięcia świadczeń alimentacyjnych. A zatem wydanie orzeczenia w sprawie o zmianę wysokości orzeczonych alimentów wymaga porównania obecnej sytuacji uprawnionego i zobowiązanego z sytuacją, w jakiej się znajdowali, gdy uprzednio ustalano wysokość alimentów. Przy czym ustalenie wysokości obowiązku alimentacyjnego zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego (art. 135 § 1 krio).

Ustalenia faktyczne Sądu I instancji poczynione zostały prawidłowo.

W ocenie Sądu Okręgowego zgromadzony w sprawie materiał dowodowy uzasadnia podwyższenie alimentów od pozwanego na rzecz małoletniego syna do kwoty po 800 zł miesięcznie.

Dotychczasowe alimenty na rzecz małoletniego powoda zostały zasądzone wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 5 lipca 2013 r. Należało więc porównać stan istniejący w dacie uprawomocnienia się powyższego wyroku z obecnym. Jak słusznie zauważył Sąd Rejonowy w przedmiotowej sprawie od tego czasu po stronie powodowej zaistniała istotna zmiana, bowiem powszechnie znaną okolicznością jest, iż potrzeby dziecka rosną wraz z wiekiem.

Wzrost kosztów utrzymania małoletniego powoda obecnie związany jest z uczęszczaniem przez małoletniego na płatne korepetycje z matematyki i chemii oraz korzystaniem z dodatkowych płatnych lekcji z języka angielskiego. Zwiększył się koszt utrzymania małoletniego, gdyż zwiększyły się koszty utrzymania mieszkania, co jest związane z zaciągnięciem kredytu hipotecznego przez przedstawicielkę ustawową. Ponadto, ojciec dziecka zobowiązywał się do opłacania składki klubowej za treningi syna, lecz tego nie robi.

Podzielić należy również pogląd Sądu Rejonowego, iż pozwany pozostawał bez zatrudnienia w chwili orzekania w sprawie o rozwód, obecnie zarejestrowany jest nadal jako osoba bezrobotna, jednakże ta okoliczność nie może mieć wpływu na ocenę jego zdolności majątkowych i zarobkowych. Ustalając wysokość alimentów, Sąd opiera się na potencjalnych możliwościach majątkowych i zarobkowych osoby obowiązanej do alimentacji, a nie na aktualnie osiąganym dochodzie czy też jego braku. Pozwany przebywa i pracuje za granicą, co potwierdziła również jego matka, zeznająca w charakterze świadka. W okolicznościach niniejszej sprawy Sąd meriti trafnie wskazał, iż sytuacja finansowa pozwanego uległa znacznej poprawie, przez podjęcie pracy zarobkowej, co pozwoli mu na uiszczanie na rzecz syna alimentów w zasądzonej wysokości.

Istotną okolicznością z punktu widzenia wysokości alimentów jest również to, że pozwany poza uiszczaniem alimentów nie partycypuje w żadne sposób w kosztach utrzymania dziecka. Osobiste starania o utrzymanie i wychowanie małoletniego w całości ponosi przedstawicielka ustawowa. Wobec powyższego pozwany w większym stopniu niż matka dziecka powinien partycypować w kosztach utrzymania małoletniego powoda.

W ocenie Sądu Okręgowego podnoszone w apelacji zarzuty są niezasadne. Wszystkie ustalenia i dokonane na ich podstawie rozważania Sądu Rejonowego znajdują odzwierciedlenie w zgromadzonym materiale dowodowym, w szczególności zgodzić się należy z ustaleniami dotyczącymi sytuacji materialnej stron.

Podkreślić również należy, iż podnoszony w apelacji zarzut dokonania przez Sąd dowolnej a nie swobodnej oceny materiału dowodowego nie może stanowić jedynie polemiki z oceną Sądu. Decyzja o oparciu apelacji o wskazany zarzut musi być poparta wykazaniem, że Sąd dokonał ustaleń faktycznych stojących w wyraźnej sprzeczności z treścią dowodów, na które się powołuje. Gdy skarżący nie wykaże istnienia sprzeczności, usprawiedliwiony jest wniosek, iż zmierza on do narzucenia Sądowi własnej oceny, będącej odzwierciedleniem jego stanowiska procesowego i oczekiwanego wyniku postępowania. Tak też dzieje się w przedmiotowej sprawie. Dokonana przez Sąd I instancji ocena materiału dowodowego w pełni odpowiada wymogom stawionym przez prawo procesowe. Wnioski wyciągnięte przez Sąd Rejonowy stanowią logiczną całość i są zgodne z zasadami doświadczenia życiowego. Nie może być zatem mowy o naruszeniu art. 233 kpc. Istotą zasady swobodnej oceny dowodów, wyrażonej w art. 233 kpc jest bowiem przyznanie Sądowi orzekającemu prawa podważenia wiarygodności pewnych źródeł dowodowych, z jednoczesnym nałożeniem nań obowiązku logicznie poprawnego i życiowo usprawiedliwionego wszechstronnego wyjaśnienia przyczyn, dla których tak czyni. W ocenie Sądu Okręgowego zadośćuczyniono w pełni temu obowiązkowi.

Reasumując, wskazać należy, iż Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił sytuację obu stron i uznał, że zmiana stosunków, jaka zaistniała w niniejszej sprawie uzasadniała podwyższenie alimentów na rzecz małoletniego powoda do kwoty po 800 zł miesięcznie. Sąd Okręgowy podziela pogląd Sądu I instancji, że powyższa kwota jest adekwatna zarówno do potrzeb małoletniego jak i możliwości zarobkowych pozwanego. W pozostałym zakresie koszty utrzymania dziecka powinna ponosić jego matka.

W świetle powyższego podniesione w apelacji zarzuty nie mogą się ostać. Wyciągnięte przez Sąd Rejonowy wnioski stanowią logiczną całość i są zgodne z zasadami doświadczenia życiowego.

W ocenie Sądu II instancji, Sąd Rejonowy, przy rozpoznaniu niniejszej sprawy, nie uchybił przepisom prawa materialnego ani prawa procesowego oraz nie dopuścił się błędu w ustaleniach stanu faktycznego, zaś wnioski i zarzuty apelacji są nietrafne.

Nie wpływa również na dokonane oceny okoliczność podniesiona w środku odwoławczym, że przedstawicielka ustawowa małoletniego wystąpiła z przedmiotowym roszczeniem o podwyższenie alimentów zaledwie 5 miesięcy od wydania wyroku Sądu Okręgowego w Ł., który regulował także kwestię świadczenia alimentacyjnego na rzecz małoletniego M. B., zaś w dacie wniesienia powództwa nie było żadnych przesłanek uzasadniających zmianę wysokości zasądzonych alimentów, bowiem dziecko uczyło się w tej samej szkole, miało identyczne potrzeby, a matka dziecka kilka miesięcy wcześniej zgodziła się na alimenty w kwocie 600 zł. W ocenie sądu odwoławczego, słusznym było podwyższenie alimentów należnych od pozwanego na rzecz małoletniego syna o kwotę 200 zł, nawet biorąc pod uwagę krótki okres od zamknięcia sprawy rozwodowej i wytoczenia powództwa przez podwyższenie alimentów nie stanowi wykazania istotności zmiany, która nastąpiła w tym okresie, tylko faktu, że pozwany nie wywiązuje się ze świadczenia rzeczowego, na które przyjął zobowiązanie tj. 50 zł opłaty na zajęcia sportowe, które Sąd ustalił jako opłatę pół średniomiesięcznej związanej z wyposażeniem, z zakupem odzieży sportowej, która jest wymagana, pozostała kwota 100 zł stanowi koszt wyjazdów letnich i zimowych, które miałyby pokrywać pozwany w kwocie 1200 zł rocznie, a nawet jeden wyjazd krótkoterminowy czy uczestnictwo w obozie sportowym, co najmniej taką kwotą się zamyka. Stąd też, Sąd nie znalazł po stronie powodowej wykazania obowiązku, że nastąpiła istotna zmiana w sytuacji finansowej pozwanego, ponieważ sytuacja pozwanego jest tożsama, natomiast nastąpiła konkretyzacja tego obowiązku na tym poziomie, stąd też nie ma potrzeb ustalenia możliwości zarobkowych w chwili obecnej, gdyż Sąd zakłada, że są one co najmniej na tym samym poziomie jakie były na poziomie w sprawie rozwodowej, kiedy pozwany poszukiwał pracy, nie był zarejestrowany jako bezrobotny i musiał wyjechać za granicę w celu poszukiwania pracy i wówczas zdeklarował się na taką kwotę alimentów, wobec tego zarzuty apelacji nie znajdują uzasadnienia.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację jako bezzasadną.